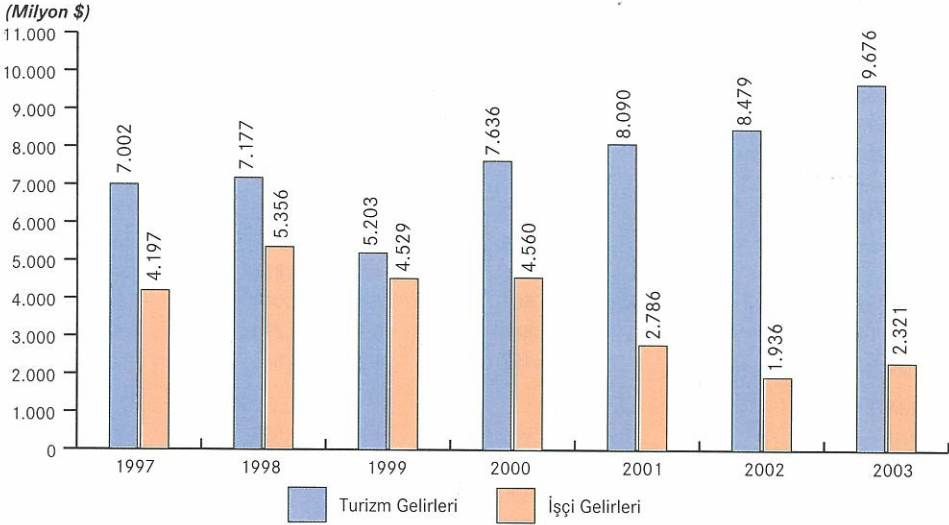
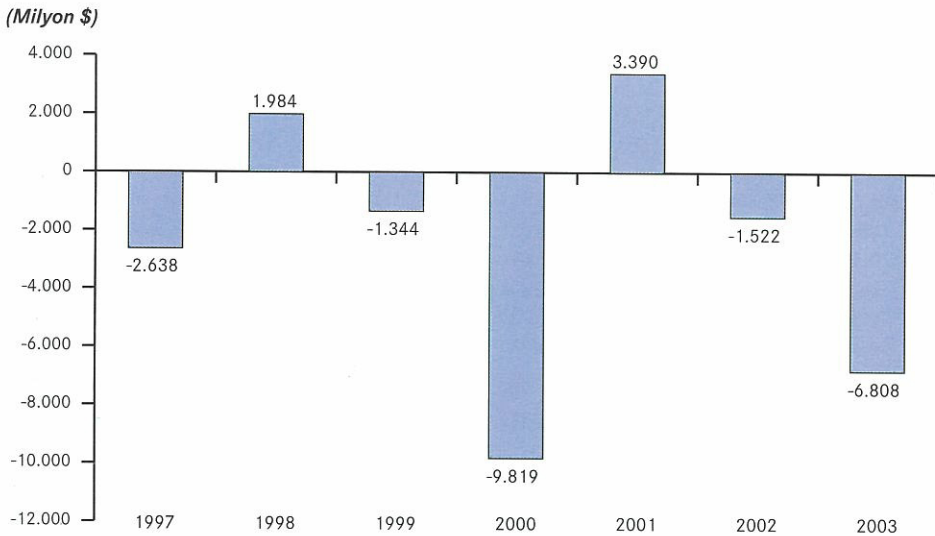

lar, portföy yatırımlarında (net) 2.287 milyon dolar, diğer yatırımlarda 3.318 milyon dolar giriş olmuştur. 2002 yılında 6.153 milyon dolar olan resmi rezervlerin de içinde bulunduğu rezerv varlıklardaki artış, 2003 yılında 4.047 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 26: Turizm ve İşçi Gelirleri

Grafik 27: Cari İşlemler Dengesi

4. Dış Borçlar

2002 yılında 130.928 milyon dolar olan dış borç stoku, 2003 yılında % 12,5'lik artışla 147.264 milyona yükselmiştir. 2002 yılına göre orta-uzun vadeli dış borçlar % 8,6, kısa vadeli dış borçlar % 39,6 artmıştır. Toplam dış borçların 124.342 milyar doları orta-uzun vadeli borçlar 22.922 milyar doları kısmı kısa

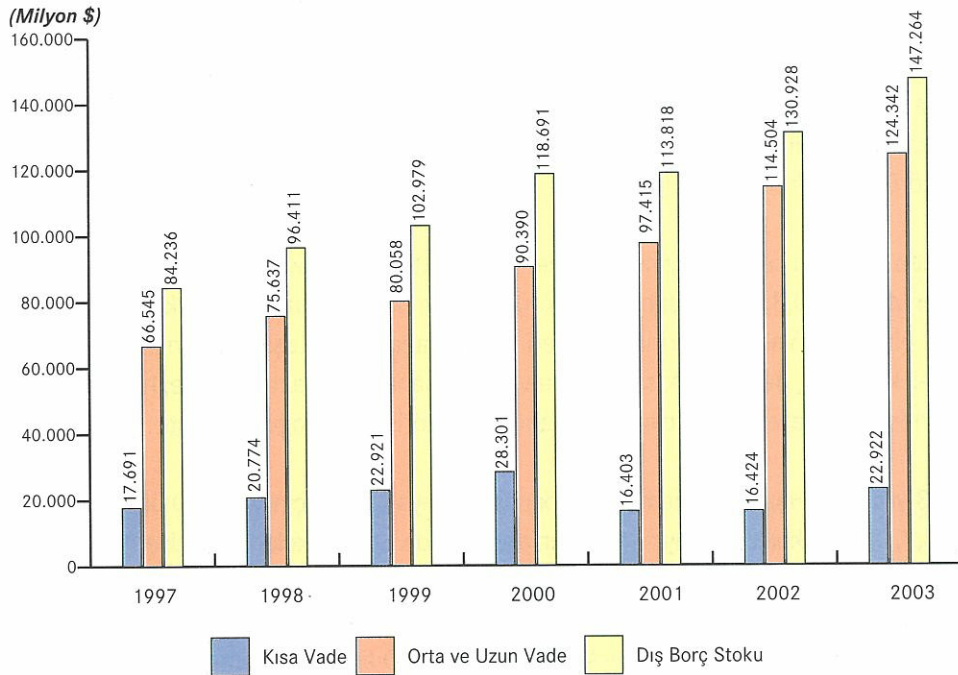
vadeli dış borçlardan oluşmuştur. Toplam dış borç stoku içinde orta-uzun vadeli borçların payı % 87,5'den % 84,4'e gerilerken, kısa vadeli borçların payı % 12,5'den % 15,6'ya yükselmiştir (Tablo 101).

Tablo 101: Dış Borç Stoku

	(Milyon \$)						
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Dış Borç Stoku	84.236	96.411	102.979	118.691	113.818	130.928	147.264
Değişim (%)	-	14.5	6.8	15.3	-4.1	15.0	12.5
Orta-Uzun Vade	66.545	75.637	80.058	90.390	97.415	114.504	124.342
Değişim (%)	-	13.7	5.8	12.9	7.8	17.5	8.6
Pay (%)	79.0	78.5	77.7	76.2	85.6	87.5	84.4
Kısa Vade	17.691	20.774	22.921	28.301	16.403	16.424	22.922
Değişim (%)	-	17.4	10.3	23.5	-42.0	0.1	39.6
Pay (%)	21.0	21.5	22.3	23.8	14.4	12.5	15.6
Borçlulara Göre							
Orta-Uzun Vade	66.545	75.637	80.058	90.390	97.415	114.504	124.342
Toplam Kamu	38.865	39.884	42.379	47.808	46.336	63.928	70.334
TCMB	10.868	12.073	10.312	13.429	23.591	20.340	21.490
Özel	16.812	23.680	27.367	29.153	27.488	30.236	31.518
Kısa Vade	17.691	20.774	22.921	28.301	16.403	16.424	22.922
Genel Hükümet	54	0	0	1.000	0	0	0
TCMB	889	905	686	653	752	1.655	2.861
Ticari Bankalar	8.503	11.159	13.172	16.900	7.997	6.344	9.688
Diğer Sektörler	8.245	8.710	9.063	9.748	7.654	8.425	10.373

Kaynak: HM

Grafik 28: Dış Borçlar

2003 yılında orta ve uzun vadeli borçların 70.334 milyon dolarlık kısmı kamuya, 21.490 milyon dolarlık kısmı Merkez Bankası'na, 31.518 milyon dolarlık kısmı özel kesime aittir. Kısa vadeli borçların 2.861 milyon doları Merkez Bankası'na, 9.688 milyon doları ticari bankalara, 10.373 milyon doları diğer sektörlere aittir.

5. Yabancı Sermaye Yatırımları

2002 yılında 2.243 milyon dolar olan izin verilen yabancı sermaye tutarı 2003 yılı Ocak-Haziran döneminde 1.208 milyon dolar olmuştur. 17.06.2003 tarihinde 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu ile yabancı sermayeli şirketlerin ve şubelerin kuruluşu ve faaliyetine ilişkin izin sistemi kaldırılmış olduğundan, 2003 yılı Haziran ayından sonra yabancı sermaye izinlerine dayalı istatistikler yayınlanmamıştır. 2003 yılında fiili yabancı sermaye girişi 2002 yılına göre % 29,3 azalarak 417 milyon dolara gerilemiştir (Tablo 102).

Tablo 102: Yabancı Sermaye Yatırımları

Yıllar	İzinler		Gerçekleşen		
	Kümülatif	Yıllık	Girişler	Çıkışlar	Net
1997	22.107	1.678	852	47	805
1998	23.754	1.647	953	13	940
1999	25.454	1.700	813	30	783
2000	28.931	3.477	1.707	725	982
2001	31.656	2.725	3.288	22	3.266
2002	33.899	2.243	590	5	585
2003	35.107(1)	1.208(1)	417	8	409

Kaynak: DPT (1): Ocak-Haziran

(Not): 17.06.2003 tarihinde yürürlüğe giren 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu ile yabancı sermayeli şirketlerin ve şubelerin kuruluşu ve faaliyetine ilişkin izin sistemi kaldırılmış olduğundan izine dayalı istatistikler artık yayınlanmamaktadır.

2003 yılı Ocak-Haziran döneminde verilen 1.208 milyon dolarlık yabancı sermaye izinlerinin 7,7 milyon doları tarım sektörüne, 124,2 milyon doları madencilik sektörüne, 710,6 milyon doları imalat sanayi sektörüne, 365,5 milyon doları hizmetler sektörüne verilmiştir (Tablo 103).

Verilen yabancı sermaye izinleri içinde tarım sektörünün payı % 0,6, madencilik sektörünün payı % 10,3, imalat sanayi sektörünün payı % 58,8, hizmetler sektörünün payı % 30,3 olmuştur. Yabancı sermaye izinleri imalat sanayiinde; taşıt araçları imalat sanayii, gıda-içki sanayi, demir-çelik sanayiinde ve kağıt sanayii alt sektörlerinde, hizmetler sektöründe ise; ticaret, bankacılık ve turizm alt sektörlerinde yoğunlaşmıştır.

2003 yılı Ocak-Haziran döneminde yabancı sermaye izinleri içinde OECD ülkelerinin payı % 93,7, İslam ülkelerinin payı % 3,7, bunların dışında kalan ülkelerin payı ise % 2,6 olmuştur. Verilen yabancı sermaye izinleri içinde Alman firmaları 259,9 milyon dolar (% 21,5) ile ilk sırada yer alırken, onu 241,4 milyon dolar (% 20) ile Hollanda, 175,8 milyon dolar (% 14,6) ile İngiliz ve 121,6 milyon dolar (% 10,1) ile ABD firmaları izlemiştir (Tablo 104).